

تولید سم زنبور عسل

وزارت کار و امور اجتماعی - معاونت اشتغال - سال ۱۳۷۶

مقدمه:

قبل از پیروزی انقلاب اسلامی به زنبورداری در کشور همانطور که امروز شاهد آن هستیم توجه چندانی نمی‌شد ولی امروزه بصورت یک صنعت کشاورزی و اشتغالزا درآمده است افزایش تعداد کلنی‌ها و تبدیلی کندوهای بومی به کندوهای مدرن و افزایش سقف تولید عسل در چند ساله اخیر تحولات عظیمی در این صنعت بوجود آورده است بطوریکه نه تنها کشور را به عسل وراداتی بینیاز نموده بلکه صادرات عسل فراهم آمده است در توضیح این امر می‌توان گفت که قبل از سال ۱۳۵۷ کشور ایران جزو کشورهای وارد کننده عسل بود در حالیکه هم اکنون عسل به کشورهای عربی و ترکیه صادر می‌شود و این یکی از برکات جمهوری اسلامی و ثمره و تلاش شبانه‌روزی زنبورداران کشور ما می‌باشد بنابراین توسعه این صنعت حمایت همه جانبه مسئولین ذیرپط را می‌طلبد اگر امکانات در حد معقول برای زنبورداران فراهم گردد نه تنها باعث ترویج زنبورداری گشته بلکه عده زیادی از جوانان کشور هم جذب بازار کار خواهند شد و دیری نخواهد پایید که عسل تولیدی ایران که از نظر کیفیت بالا و با مشابه خارجی خود قابل رقابت است جای خود را در بازار جهانی عسل باز خواهد کرد.

مراحل انجام کار:

تولیدات زنبورداران تنها عسل نمی‌باشد عسل ارزانترین تولید زنبور است از زنبور عسل در کشورهای پیشرفته صنعتی و کشاورزی محصولاتی مانند ژله رویال، گرده گل، موم، سم زنبور و... بدست می‌آید که سم گرانترین محصول می‌باشد و حدود یک گرم آن ۵۰۰ تا ۲۰۰۰ دلار ارزش دارد.

برای برداشت سم زنبور مهارت و تجربه در کار زنبورداری لازم است یک شخص متدبی در ابتدای کار زنبورداری نمی‌تواند محصول را برداشت نماید. زیرا موقع برداشت این محصول از بوی سم و نیش زنبور عصبی و چهار آسیب می‌شود بدلیل آنکه شخص مبتدبی توان و تحمل نیش خوردن از حدود پانصد زنبور را ندارد مگر آنکه مدتی با تعداد کمتری زنبور کارکرده نسبت به سم زنبور مصنوبت پیدا کند.

از طرفی زنبور داری کاری است که جوانان کنگکاوی زیادی در فراغیری آن دارند بنابراین در هر دوره می‌توان تعدادی کارآموز بخصوص جوانان روستاوی که برای کار به شهر مهاجرت می‌کنند انتخاب و با آموزش در این رشته امکان بازگشت آنها را به زادگاه خود فراهم ساخت.

وسائل و لوازم تولید

- دستگاه سم گیری با لوازم نگهداری سم: برای بدست آوردن و نگهداری سم
- دستگاه عسل گیری: برای جداسازی موم از عسل
- جعبه تو خالی(کندو): برای لانه گزینی و نگهداری زنبورهای عسل
- طبقه خالی: برای لانه گزینی زنبورهای عسل

قیمت ابزار و لوازم تولید

نوع ابزار	قيمت به ريال
دستگاه سم گیری با لوازم نگهداری سم	۲۰/۰۰۰/۰۰۰
دستگاه عسل گیری	۵۰۰/۰۰۰
جعبه خالی (کندو)	۳۰/۰۰۰/۰۰۰
طبقه خالی	۱۵/۰۰۰/۰۰۰
جمع	۶۵/۵۰۰/۰۰۰

مواد مورد نیاز

کلني زنبور عسل: شامل جمعیت هاي زنبور مانند زنبورهندی، زنبور درشت، زنبور بیز، زنبور عسل معمولي
موم آج شده: ماده است که در داخل قاب قرارداده تا زنبور بتواند با ايجاد حفره در آن لانه گزیني کرده و عسل تولید نماید.
شکر: برای تقویت زنبورداران و ازدیاد تعداد زنبوران

قیمت مواد مورد نیاز

نوع مواد	قيمت به ريال
کلني زنبور عسل	۵/۰۰۰/۰۰۰
موم آج شده	۵۰۰/۰۰۰
شکر	۲۰/۰۰۰/۰۰۰
جمع	۲۵/۵۰۰/۰۰۰
جمع کل	۹۱/۰۰۰/۰۰۰

میزان استغالتزایی:

۱۰ نفر فصلی، ۶ نفر دائمی

فضای مورد نیاز:

۱ کیلومتر مربع

مدت زمان آموزش مورد نیاز:

۱۵ روز تا یکماه عملی و تئوری